7e JAARGe. № 90.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . . . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . . . . „ 13.—

De *OOSTPOST* verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 10 NOVEMBER 1859.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 5*den November* 1859 N°. 89.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot administrateur aan het gymnasium Willem III, R. F. Alberts, gewezen adjudant onder-officier van het Indische leger.

BIJ DE WEES- EN BOEDELKAMER TE MENADO.

Tot president, het lid in dat collegie H. C. Dircks.

Tot lid, G. L. van der Hoek, onderwijzer bij de gouvernements lagere school aldaar.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust.

ZIJN BENOEMD:

Tot leden van de subkommissie van onderwijs in de residentie Padangsche bovenlanden:

te Fort de Kock.

W. J. A. Visser, militaire kommandant aldaar, en
F. Schenck, adsistent-resident van Agam.

te Padang Pandjang.

S. Locker de Bruijn, kontroleur der eerste klasse,
E. Rappard, majoor der infanterie, en
J. H. Hint, officier van gezondheid der tweede klasse; allen te Padang Pandjang.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Z. M. militaire dienst, de officier van gezondheid der derde klasse H. H. Lieftink.

De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op Vrijdag den 25sten November 1859 ten 10 ure ten zijnen bureele eene

UITBESTEDING,

zal worden gehouden voor den overvoer vóór 1e. Januarij 1861 van 100,000 (een honderd duizend) stuks klappernoten (Bibit) van Madura naar Cheribon.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd hunne inschrijvingsbilletten vóór of op den dag der uitbesteding intedienen en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn, kunnende van de voorwaarden dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, ten bureele voormeld inzage worden verkregen.

De Resident,
SOERABAYA, VAN DER WIJCK.
den 27sten October 1859. (1398)

De kommissie belast met het beheer der begraafplaatsen voor lijken van Europeanen en daarmede gelijkstaande personen te Soerabaija, brengt bij deze aan belanghebbenden in herinnering dat de contributie over het jaar 1859 bedoeld bij art. 21 der publicatie dd. 1ste November 1852 luidende als volgt.

De eigenaars of huurders van grafkelders en graven op de oude begraafplaats, zullen verpligt zijn tot het betalen voor ieder grafkelder afzonderlijk, en voor gewone graven onverschillig welk getal, echter een en dezelfde eigenaar hebbende, eene jaarlijksche contributie van ƒ 5. voor min gegoede personen, en voor hen die maar een graf, geene kelders zijnde, hebben, wordt deze contributie bepaald op ƒ 2 voor het bewaken dier graven, en het schoonhouden van den grond, waarvan de zorg door de kommissie op zich genomen wordt."

Zal moeten worden voldaan voor of uiterlijk op ultimo November aanstaande en zulks in verband tot art. 10 van die publicatie, luidende: gedenkteekenen, graftomben en dergelijken, op die begraafplaats opgerigt, welke door de eigenaren of belanghebbenden niet behoorlijk onderhouden, en alzoo bouwvallig zijn of worden, zullen op last der kommissie worden opgeruimd.

SOERABAYA, *Namens de kommissie voornoemd*
31 *October* 1859. *Het lid tevens thesaurier*
(1443) F. W. SPANGENBERG.

De onder directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling te Sourabaia, daartoe gelast zal op *Maandag den 28sten November* des ochtends ten 9 ure ten zijnen bureele naast het oude kerkhof op het Grisseesche plein volgens de in de *Java Courant* dd. 29 October 1859 no. 87, openbaar gemaakte voorwaarden.

UITBESTEDEN,

de levering van

16,000 NED. MUD. KALK (of zooveel meer of minder dan noodig blijkt te zijn) ten behoeve van de *Geniewerken* te *Soerabaia*.

Onder deze werken zijn begrepen de *Geniewerken* te *Simpang* en *Fort Erfprins*; voor die van laatstgenoemde plaats zal de levering te *Soerabaya* behooren te geschieden.

De voorwaarden liggen ter inzage, en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten bureele van den

Onder Directeur voornoemd,
bij absentie.
(1438) *De kapitein der Genie,*
ERMELING.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand November op den 18den.
„ „ „ December „ „ 3den en 19den.
des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 11den November 1859.

Voor de toko van de heeren *B. J. van Eck & Co*, aan de Kaliemaas van den boedel van wijlen den heer *J. Roelofs*. (1418)

Op Zaturdag den 12den November 1859.

Voor het Pakhuis van de heeren *Hill Broekman & Co*, aan de Kaliemaas van 150 stuks paarden.

Op Maandag den 14den November 1859.

Bij de heeren *Gebroeders Kocken*, in de stad van diverse tokogoederen.

Op Dingsdag den 15den November 1859.

Bij de heeren *Hill Broekman & Co*, aan de Kaliemaas van 111 stuks paarden.

Op Woensdag den 16den November 1859.

Bij den heer *D. M. Martens*, in de stad van diverse tokogoederen.

Op Donderdag den 17den November 1859.

Bij den Madurees *Pa Taijop*, in de Kampong Kembang Djepon van een huis staande op 's Gouv. grond.

Op Vrijdag den 18den November 1859.

In de pakhuizen Litr. C. C. aan de Kaliemaas van het wrak van het gestrande schip *Osiris*, enz. enz.

Op Zaturdag den 19den November 1859.

Bij de Marine Pakhuizen alhier in de stad van overtollige en afgekeurde goederen. (1452)

CHRISTEN EN ONCHRISTEN.

Ziedaar op den bank der beschuldigden twee mannen die beiden nog in dat tijdperk des levens verkeeren, waarin de mannelijke kracht in deszelfs volheid is. Hij, die zich als de oudste opgeeft, telt nog geen veertig jaren en draagt de witte pij van de ordebroeders der *Blijde Boodschap*, welke hij met den blaauwen cordelier om het midden heeft vastgesnoerd. Hij was vroeger smid, doch baatzucht en luiheid hebben hem met vreugd het monnikskleed doen aannemen, dat dáár vrijelijk werd toegereikt aan een iegelijk bij wien men grond heeft te veronderstellen dat, zoo hij al geen kwaad wil doen, door vadzigheid en eigenbaat zal worden voorbijgezien het kwaad dat hij ziet plegen.

Het moet een vreemd, een stuitend schouwspel zijn geweest, om dien man zijne gelofte van kuischheid te zien afleggen, met dat gelaat waarop vuige hartstogt zijnen stempel drukte, waaruit niets edels spreekt, noch waarop het minste spoor van vatbaarheid voor heilige of zachte aandoeningen is te lezen. — De moord die hem op die bank bragt was eene gruwelijke laagheid, want het was een martelmoord, zonder aanleiding gepleegd op een weêrloos kind. — Thans zit hij daar met neergeslagen oogen die hij nu en dan, als hij meent dat onopgemerkt te kunnen doen, schuw en bedektelijk laat in het rond waren. Het is alsof hij het gevoelt dat hij bij niemand mededoogen zal vinden; het is alsof hij het weet dat alles, zijn blik, zijne houding, de toon van zijne stem zelfs hem zal verraden. — En als zijn blik dan ter sluiks valt op zijn lotgenoot dan trekken zich zijne lippen kwaadaardig te zamen, de vuist balt zich en het is als of hij hem wil vaneênrijten.

Die lotgenoot is een zestal jaren jonger dan de broeder Pedro, die het hem verwijt dat hunne misdaad is gebleken. — Hij is een jood van Marocco en, om zijne godsdienst meêdogenloos vertrapt, is hij van zijne geboorte afaan het voorwerp geweest van de onverholen verachting der Marokkezen die hem, den gevloekten Israëller, het meer dan tienmaal verdiende stuk brood voor de voeten wierpen. Wat kon hij, de ongeloovige hond, meer eischen!

Laagheid was hem dus als met de moedermelk ingegeven, want om zich tegen de beleedigers te verzetten, daaraan viel niet te denken, en dus leerde hij van kindsbeen af de hand lekken van die hem geesselde. Het ontbreekt hem dus niet aan laagheid, maar toch heeft de zucht naar mindere afhankelijkheid hem de stad doen verlaten. Daar hield de verguizing nooit op,.... geen dienst zoo groot, geen arbeid zoo moeijelijk of hij was bereid geweest die ten beste te geven, waar hij in geval van weigering de overmoedige mishandelingen van zijne verdrukkers vreesde; en toch was die mishandeling en verguizing altijd zijn deel gebleven, tot hij eindelijk, het lijden moede en het hart met bittere wraakzucht vervuld, zich een stuk grond nam in de nabijheid van het klooster dat, door velen geschuwd, zich naauwelijks de moeite meer gaf van te schijnen wat het ingevolge deszelfs roeping had moeten zijn, — eene schuilplaats voor hen die den Vader zoeken om den broeder te beter te kunnen weldoen. — Hier, in dezen afgelegenen oord, was hij vrijer, minder vertreden en zijne zich nimmer verloochenende dienstvaardigheid vond bij de kloosterbroeders ten minsten het loon van schijnbare welgezindheid. Alles wat van hem werd gevorderd deed hij gaarne; voor niets deinsde hij terug, want een handdruk, een vleijend woord in stede van vloek en hoon, was hem eene zachte gewaarwording, eene soort voldoening, waarvoor hij alles veil had; en hoe zou hij dan geäarzeld hebben waar hij ten gevalle van zijne vrienden tot eenen moord kon de hand leenen, wanneer het slagtoffer een was van dat doodelijk gehaatte ras dat hem het aanzijn zóó bitter had gemaakt, dat hij hen in de wildernis was ontvlugt, om aan eene drooge, schrale grond het voedsel te ontwoekeren dat hij, dáár ten minsten, in vrede kon eten.

Sedert jaren reeds had hij zich en zijn geweten ten dienste gesteld van die kloosterbroeders, die in hem eenen gewenschten handlanger vonden. Velen onder de broeders

Op De VENDUTIE

van Vrijdag den 11den November a.s.

In den pakhuizen van den heeren B. J. VAN ECK & CO; zal nog worden verkocht.

GLASWERK, PORCELEINEN EETSERVIEZEN, EAU DE COLOGNE, COGNAC, en hetgenen vreder te voorschijn zal worden gebragt.

(1464) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

Vendutie op Zaturdag den 12den November a. s.

in de pakhuizen van de ondergeteekenden *op de Kaliemaas* van

100 PAARDEN

per *Atiatol Rachman* direct aangebragt van PEILOS

en

50 PAARDEN

per *Almanshoor Balgair* direct van MACASSAR.

(1445) **HILL BROEKMAN & CO.**

VENDUTIE

Op Zaturdag den 12den dezer.

Zullen door de ondergeteekenden voor hunne pakhuizen aan de *Kaliemaas* alsnog verkocht worden. **80 PAARDEN**, pas van het EILAND SAWOE per Clipperbrik *Cornelia Geertruida* aangebragt.

(1451) **HILL BROEKMAN & CO.**

VENDUTIE

Op Dingsdag den 15den dezer.

Voor de pakhuizen van de ondergeteekenden aan de *Kaliemaas* van **100 PAARDEN**, direct aangebragt van SUMBAWA per *Aljoesoer.*

(1450) HILL BROEKMAN & CO.

Op de VENDUTIE.

Van Dingsdag den 15den dezer.

Zullen de ondergeteekenden mede verkoopen **320 PICOLS DJAGONG.**

(1462) HILL BROEKMAN & CO.

De geännonceerde verkoop van het gestrande schip

OSIRIS,

gevoerd geweest door kapitein W. H. CRAMER. op den 16den November, a. s., is twee dagen later uitgesteld, en zal *alsnu* plaats hebben

OP VRIJDAG DEN 18DEN NOVEMBER A. S.

in het *Entrepotpakhuis* La. C. aan de *Kaliemaas*, des morgens ten half negen ure, door

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

zullende onmiddelijk daarna de geredde

Inventaris en beschadigde Lading

van bovengenoemd schip verkocht worden.— De kwantiteit der te verkoopene KOFFIJ en SUIKER tot de geredde lading behoorende zal nader worden bekend gemaakt.

De Agenten,

(1461) **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

HOUT VENDUTIE

TE SOERABAYA.

Woensdag den 30sten November.

Zullen door ondergeteekenden op hunne stapelplaats achter de *Kampong Bandaran* op publieke VENDUTIE worden verkocht.

p. m. 1500 STUKS BALKEN

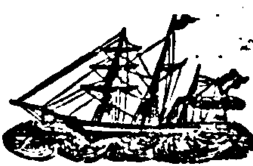
afkomstig van den houtaankap te Blitar behoorende aan den Heer H. B. LOUDON.

(1410) **B. J. VAN ECK & CO.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

KAPT S. VAN HULSTIJN is gedurende de maand November geregeld als volgt,

van Batavia naar Samarang en Soerabaija	6 en 20.	
Van Samarang naar Sourabaija	9 en 23.	
„ Sourabaija „ Samarang en Batavia	13 en 27.	
„ Samarang „ Batavia	15 en 29.	

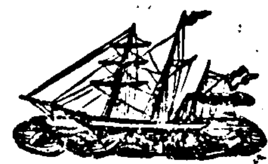
Informatien te bekomen bij

De Agenten,

(1401) **ADAM & CO.**

STOOM-GELEGENHEID

NAAR BATAVIA VIA SAMARANG.

Gedurende de maand November zal elke Zondag zijnde den 6den 13den 20sten en 27sten een der stoomschepen van den ondergeteekende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.

(1402) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP MENADO,

Kapitein COUTERON.

Vertrekt naar MAKASSAR, SINGAPORE, DELHI en de MOLUCCES op den 16den a. s. Adres bij

(1463) **W. CORES DE VRIES.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE naar NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilende Nederlandsche Barkschip

SCHEVENINGEN,

gezagvoerder J. K. ANNOKKEE.

Deze bodem is allerdoelmatigst voor den overvoer van passagiers ingerigt en beveelt zich door de grootte en luchtigheid der hutten bijzonder aan.

Het vertrek zal vermoedelijk tegen het einde dezer maand van PASSAROEANG plaats vinden.

Nadere informatiën te bekomen bij

De Agenten,

(1454) **E. TEN BRINCK & CO.**

VRACHT en PASSAGE naar BANJARMASSING.

Wordt aangeboden met de bark

SALMA,

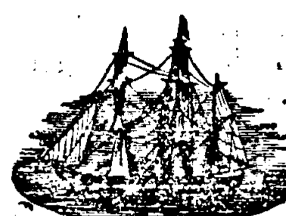
KAPITEIN S. JEKKEN.

Genoemde bodem zal spoedig vertrekken. Adres bij den eigenaar,

SAID IBRAHIM BIN PANGERAN

(1434) **SAID ALOEI ALHABESSIE.**

PASSAGE NAAR AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers doelmatig ingerigte Barkschip

NIEUW LEKKERLAND.

gezagvoerder M. B. HOFFMAN.

Deze bodem vaart eenen gepromoveerden doktor en zal tegen het einde dezer maand de reis aanvaarden.

Nadere informatien bij

De Agenten

(1437) **E. TEN BRINCK & CO.**

NEDERLANDSCH BARKSCHIP

GOEDE VERWACHTING,

KAPITEIN VERSCHUUR.

Met bovengenoemd snelzeilend schip wordt eene uitmuntende gelegenheid naar NEDERLAND aangeboden.

Hetzelve is voorzien van buitengewoon groote en luchtige hutten, en behoorlijk uitgerust voor den overvoer van passagiers.

Het vertrek zal vermoedelijk in het begin van den *volgenden maand* van PASOEROEAN via PROBOLINGO, plaats hebben.

Nadere informatien te bekomen bij

De Agenten,

(1447) **FRASER EATON & CO.**

PASSAGE naar AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het nieuwe snelzeilende Nederlandsche barkschip

AGATHA en MARIA,

Kapitein W. B. VAN ZIJP, Adres

De Agenten,

(1262) P. KERVEL & CO.

Op de stoomboot *Palembang*, is op den 2den November jl. **vermist** een bruinlederen koffer van MEVROUW HALEWIJN.— De eerlijke vinder gelieve die te doen bezorgen aan het kantoor van CORES DE VRIES. (1435)

---

hadden zijne diensten alleen dáár gebruikt waar die, in onschuldige zaken, hun gemak konden bevorderen en had menige zweetdroppel van den jood de uitgestrekte tuingronden van het klooster gedrenkt: want de tuin- en veldarbeid was hoofdzakelijk het deel van dezulken onder de broeders die, niet slecht genoeg om kwaad te doen, toch te zeer waren doordrongen van de onschendbaarheid der klooster-en kerktucht, dan dat zij er ooit aan zouden denken de geringste aanmerking te maken op handelingen die van het klooster uitgingen.—Molchar, de jood, was dus bij hen bemind omdat hij hun den arbeid dikwerf veel verligtte, terwijl hij als den altijd bescheidenen en blindelings gehoorzamenden dienaar van de minder onschuldigen onder de broederschap, zich aan dat gedeelte in duister bondgenootschap had aangesloten.

Misdaad heeft altijd zelfzucht tot grond, en kan het dus niet bevreemden dat de broeders van de *Blijde Boodschap*, weinig naauwgezet in de wijze waarop zij aan hunne zucht tot weelde en gemak voldeden, hunnen invloed, voor zoo verre die reiken wilde, aanwendden om door geldafpersingen zich datgene te verschaffen, wat zij zonder dien niet konden erlangen. — Zij hadden vele middelen om hunne wraak te oefenen tegen hen die zich tegen hunne eischen durfden aankanten en, was de ongeoorloofde heffing van zoogenaamde belastingen het eenigste feit dat zij meer openlijk pleegden, toch verried wel eens het gemompel van een of ander ontevreden, in de nabuurschap wonend, huisvader dat men achterdocht voedde als hield het daarbij niet op. Zeker is het dat, wanneer soms een vreemdeling of kind het waagde wat veel omtrent de kloosterbroeders te vragen of te zeggen, men hem, met eenen angstigen blik naar het kloostergebouw, fluisterend drong tot zwijgen. Geruchten die bevend werden overgebragt,.. die men elkander half mededeelde, om, bij het ritselen van een blad, met schrik te midden van het bekorte verhaal te verstommen,..... geruchten die menigeen deden ijzen spraken van geheimzinnige gebeurtenissen die met het klooster in verband stonden,... gebeurtenissen die geheel in tegenspraak waren met het beginsel van christelijke liefde, en waarin broeder Pedro dikwerf een hoofdrol vervulde. De vlakte, achter de velden die het grondgebied des kloosters uitmaakten, werd met bijgeloovige vrees vermeden en niemand zou zoo vermetel zijn geweest van des avonds die streek slechts van verre te naderen. — Men zuchtte, vreesde en zweeg, ja, durfde zelfs niet bidden dat er een eind aan mogt komen, want hoe zou God eene bede kunnen verhooren die de monniken beschuldigde.

Waren echter de al te geloovige christenen zoo beängst voor der kloosterbroeders geheimzinnigheid, de franschen die daar beschaving, wet en orde kwamen brengen bleken minder vreesachtig te zijn en de Mohammedanen hadden zich slechts in zeer zeldzame gevallen aan den zoogenaamden dwang der broeders willen onderwerpen. Deze erkenden in de monniken, nog meer dan in andere christenen, niets dan ongeloovige honden, en hoe schaars ook de streek door volgers van Mohammed was bevolkt, toch waren zij sterk en eensgezind genoeg om hen niet te behoeven te vreezen. Onderling wantrouwend was de haat tegen de christenen bij allen even sterk, en zouden zij zich allen met gelijke wraakgierigheid hebben vereenigd, om eenige beleediging door de broeders aan den minsten hunner aangedaan, bloedig, ja, meer dan gruwelijk te wreken. Reeds droegen zij kennis van de loopende geruchten, die onder hen met minder geheimzinnigheid werden verspreid; doch, van niets was nog zekerheid, en nog was er geen enkel gerucht waarin de naam van eenen geloovigen volger van Mohammed werd genoemd, als slagtoffer van de handelingen van het gehaatte christenhuis.

Van deze geruchten echter kwam der kloosterbroeders nooit het minste ter oore, en, zoo zij al veel te verbergen hadden, zij leefden voort in de overtuiging dat alles een diep geheim was gebleven. De straffeloosheid waarmede zij hunne misdaden voortdurend hadden bedreven maakte hen zorgeloozer, en het was die zorgeloosheid die de oorzaak was dat hun een vreesselijker lot te beurt viel, dan alleen godsdiensthaat hun zou hebben beschoren.

Het was in den avond na eenen brandend heeten dag.

Een **MACHINIST**, ongehuwd, zijn vak grondig verstaande, zag zich gaarne ten spoedigste als zoodanig geplaatst. Adres Letter D. bij den Boekhandelaar VAN DORP, te *Samarang*. Brieven franco. (1433)

Zij, die iets te vorderen hebben uit den boedel van wijlen Mejufvrouw H. M. BAKE, *den 12den October* jl. alhier overleden, worden verzocht daarvan *binnen zes weken* aangifte te doen aan,

den mede executeur testamentair,

SOERABAYA, W. J. A. BAKE.
7 *November* 1859. (1441)

Eene jufvrouw van middelbare leeftijd, onderrigt gevende in de Fransche en Hollandsche taal, rekenen, aardrijkskunde, alle vrouwelijke handwerken en vooral goede manieren, zag zich gaarne geplaatst. Zij kan de beste getuigenissen produceren en is ook niet ongenegen de directie eener huishouding op zich te nemen.

Adres franco onder L^a^R bij de uitgevers dezer courant. (1449)

SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS.

School-kommissarissen

over November

De H. H. VAN NOORD BORSKI, en
Ds. VAN STEEDEN.

J. HAGEMAN, J. C. z.
Secretaris,

OP BILLIJKE VOORWAARDEN TE KOOP.

DRIE HUIZEN,

een te Kedirie en twee te Soerabaya, en Een nette VIS-A-VIS met 2 DEUGDZAME PAARDEN en EUROPESCHE TUIGEN. Te bevragen bij

(1442) **S. M. POLAK.**

Eenige zeer net bewerkte BATAVIAASCHE WAGENS, uit de Fabrijk van ZAKARA & AUDINEAU. Bij

(1440) **ADAM & CO.**

TWEE HONDERD en DERTIG IJZEREN ROOSTERS;

als 40 van 66 duimen.
50 „ 63 „
40 „ 48 „
en 100 „ 35½ „ Bij

(1439) **ADAM & CO.**

PUIKE SMIRNA VIJGEN

VERKRIJGBAAR.

(1459) Bij **GEBR. VAN DELDEN.**

ONTVANGEN.

MACARONIE en VERMICELLIE in stopflesschen en in kistjes.

(1457) Bij **MOSSEMBEKKER & CO.**

WEDEROM ONTVANGEN

GROENE ZEEP in vaatjes.

Bij

(1460) **GEBR. VAN DELDEN**

GENEESKRACHTIGE EIGENSCHAPPEN

VAN DEN

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR.

Deze **ROB**, welke met de grootste zorg bereid wordt, is zeer verkieslijk boven alle zuiverende Siropen, bekend onder den naam van **Larreij**, van **Cuisinier**, van **Sarsaparille**, van **Zeepkruid**, enz. Het bewijst dezelfde diensten als de **Levertraan**, de **Scheurbuikwerende Siroop**, de **Geest van Sarsaparille** en alle bereidingen, waarvan het Jodium, het Goud of het Kwikzilver het hoofdbestanddeel uitmaakt. Daar zij gemakkelijk verteerbaar, en aangenaam van reuk en smaak is, hebben alle geneeskundigen ze aanbevolen ter genezing van huid ziekten en onzuiverheid van het bloed.

Daar al zulke ziekten uit inwendige oorzaken voortkomen, beproeft men te vergeefs ze door uitwendige middelen te genezen.

Ook kan men den **ROB** BOYVEAU LAFFECTEUR met hoop op goed gevolg aanwenden in aandoeningen van het Zenuw- en Vezelweefsel.

Door de vochten te zuiveren, doet de **ROB** het bloed herleven en deszelfs verrigtingen weder overeenstemmen.

De **ROB** van BOYVEAU LAFFECTEUR is vooral geschikt om grondig en in weinig tijds te genezen, die ongesteldheden, zoowel pas ontstane als verouderde, welke zoo schrikkelijk de jonge lieden teisteren en waarvoor zij zonder oordeel de **Capaïve**, de **Cubebe** en de zamentrekkendste inspuitingen gebruiken. Wat gebeurt er nu? De ziekte keert onophoudelijk terug, omdat de smetstof niet vernietigd is en men stelt zich bloot aan vernauwingen en dien ten gevolge aan onvermogen.

De **ROB** van BOYVEAU LAFFECTEUR is goedgekeurd door de voormalige **Koninklijke Maatschappij van Geneeskunde**, ten gevolge van het besluit van het jaar XIII, en geleverd aan het Fransche Zeewezen in 1788 en 1790; in 1850 werd zij goedgekeurd in **Belgie** door den Minister van Oorlog, ten dienste der Geneeskunde van het Belgische leger en eindelijk is zij van landswege toegestaan door het geheele Keizerrijk **Rusland**. Als geneesmiddel tegen geheime kwalen is de **ROB** aangenomen in de Hospitalen van het Fransche Zeewezen sedert 1788. Deze **ROB** geneest vooral die geheime kwalen, welke men bestempelt met den naam van oorspronkelijke **Secundaire** en **Tertiaire**. Deze laatsten ontstaan vaak twintig jaren na de eerste verschijnselen, welke men reeds lang uitgeroeid waande. Als veelvermogend zuiveringsmiddel vernietigt het die toevallen, welke door het gebruik van kwikzilver ontstaan zijn; het ondersteunt de pogingen der natuur om het Jodium uit te drijven, wanneer men in het huwelijk wil treden, waarborgen voor de goede gezondheid zijner kinderen hebben en den vrede in zijn huis bewaren wil.

De Plantensiroop van **Dr. Boyveau Laffecteur** welker echtheid door de handteekening van **Dr. Giraudeau de St. Gervais** wordt geguarandeerd is te verkrijgen à ƒ 10 per flesch van 16 oncen en à ƒ 100.— per 12 flesschen bij

(*Amsterdamsch Handelsblad.*)

(1455) **LE ROY & CO.**

HOLLOWAY'S PILLEN en ZALF.

Maag en Lever ongesteldheden, graveel, geelzucht, dit zijn de ziekten voornamelijk heerschende in de warme klimaten. Waarlijk eene ontzettende lijst! toen calomel en lancet de eenige generaals waren dezelve te bestrijden. De overwinning was altijd twijfelachtig; had men de slang gekorven men had haar nog niet altoos gedood; maar vaak in stilte hare krachten herkrijgende, viel zij op nieuw den armen lijder aan met hare vergiftigde tanden, en voerde haren buit weg, in spijt der oude generaals. De bewoners van Indië en Java stellen thans hun vertrouwen in zekerdere middelen; met HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN, zijn zij gereed het arglistiglijk toenaderen van den vijand tegen te staan, het vergif uit te roeijen, latende elk orgaan even zoo vrij van ongesteldheid als voor den aanval. (1354)

BOEKHANDEL VAN LE ROY & CO.

Clavel F. T. B. Geschiedenis der vrijmetselarij en der geheime genootschappen. Tweede druk.	ƒ 15.—
Idem Geschiedenis der godsdiensten; behelzende de oude en hedendaagsche godsdienstige gebruiken, plegtigheden en leerbegrippen van alle volkeren der aarde. Twee deelen.......	„ 20.—
Klosz G. De vrijmetselarij in hare ware beteekenis uit de ouden en echte oorkonden der steenwerkers, masons en vrijmetselaren in het licht gesteld	„ 6.—
Rebold E. Algemeene geschiedenis der vrijmetselarij..................	„ 6.—
Ruijsch A. Acacia-looveren..................	„ 2.—
Preston W. De vrijmetselarij opgehelderd.........	„ 2.50
Rietstap J. B. Handboek der wapenkunde; bevattende: Geschiedenis en praktijk der wapenkunde, registers der wapens van thans bloeijenden Nederlandschen adel, van staatslieden en veldheeren van Napoleon I en van beroemde personen uit vroeger en later tijd. Met vijf platen..............	„ 9.—
Idem. Idem frai gebonden..................	„ 12.—
Bonnefoux Baron de. Compleet handboek der manoeuvres met zeilschepen; door J. Oudijk van Putten..................	„ 6.—
Sumner Th. H. Handleiding tot het bepalen der positie van een schip op zee. Met hout sneden en kaarten..................	„ 4.—
Croockewit Dr. J. H. Banka, Malakka en Biliton. Verslagen aan het bestuur van N. I. in 1849 en 1850..................	„ 2,50
Duitsche koopmans-Correspondentie..................	ƒ 3.—
Engelsche koopmans-Correspondentie..................	„ 2.—
De Correspondent of volledig handboek om briefwisseling te voeren, naar den hedendaagschen stijl..................	„ 4.—
De handelsleer of praktische theorie van den koophandel in al zijne vertakkingen........	„ 10.—
Geerling L. F. De Nederlandsche briefsteller...	„ 4.—
Brievenboek voor beschaafde meisjes en vrouwen inhoudende: modellen van brieven voor alle omstandigheden des levens..................	„ 2.—
Nieuw brievenboek, of kunst gemakkelijk gemaakt om brieven te schrijven in een beschaafden toon..................	„ 2.—
Briefstijl voor minnende harten..................	„ 2.—
Murray, Lindley. Engelsche spraakkunst..........	„ 3.—
Lloijd, H. E. Nieuwe Engelsche spraakkunst...	„ 4.—
Handboek der Wellevendheid of praktische gids om zich in gezelschappen en alle omstandigheden des levens te gedragen als iemand van beschaafde manieren..................	„ 3.—
Ammonn. Dr. von. Pligten der moeder..........	„ 2.—
Labberton. D. van Hinloopen. Inleiding tot de algemeene opvoedkunde voor opvoeders en onderwijzers..................	„ 2.—
Oudshoff. W. Volledig theoretisch en praktisch handboek, voor het Italiaansch - of koopmans - boekhouden..................	„ 15.—
Schrikker, J. G. Italiaansch-of dubbel boekhouden.	„ 8.—
Koopmans - Goudmijn. Leerboek der waren-kennis voor ieder koopman..................	„ 8.—
Guicherit. Mr. M. A. M. 's Gravesande. De koopmansleerling. Naar het hoogduitsch	

De zon ging statig onder, eenigzins beneveld door de trillend opstijgende dampen die zijzelve had te voorschijn geroepen. Molchar, die de gloeijende stralen van de middagzon was ontvlugt door zich binnenshuis bezig te houden, haalde den verloren tijd weder in door met verdubbelden ijver op het geöogste graan te dorschen, want het paard dat anders tot dien arbeid werd gebezigd, was sedert twee dagen tot eene andere dienst, op verren afstand van het klooster verwijderd. Broeder Pedro, die zich bijna nimmer mengde in zaken die op tuin- of veldarbeid betrekking hadden, kwam half geeuwend aanwandelen, terwijl hij zich uitrekte als iemand die pas uit den slaap komt. En indedaad was hij nog slechts weinige minuten geleden opgestaan van de rustbank waar hij zich wel van vermoeijende beweging had kunnen onthouden, doch door de hitte geen verkwikkende slaap had kunnen vinden. Dit had hem slecht gemutst; gewoon zich in zijne luimen toe te geven, kwam hij op Molchar toe om hem op knorrigen toon te vragen waarom het dorschen niet in den molen door het paard werd gedaan, en, op het vernemen van de reden waarom de jood zich met het werk van het eenigste werkdier van het klooster had belast, keek hij wrevelig in het rond. Hij, welligt minder nog als eenig ander onder de broeders, wilde Molchar voor het hoofd stooten, al had zijn kiesch gevoel daar ook geen deel aan; ware het een ander geweest dan zou hij, hoe onbillijk ook, zeker het middel hebben gevonden om zijnen kwaden luim op den ijverigen arbeider bot te vieren. Lang echter behoefde hij niet te wachten of hij meende het daartoe geschikte voorwerp te hebben gevonden. Een kind, een knaap van een tiental jaren die den, den muzelman kenmerkenden, tulband droeg, kwam op eene merrie aangereden, ten einde het dier te drenken aan de wel, de eenigste in den omtrek, en zonder welke noch kloosterbroeders noch iemand anders zich daar ooit zou hebben kunnen vestigen.

„Wat komt ge hier doen?" is de norsche vraag die het kind wordt te gemoet gevoerd.

„Ik kom om dit paard te drenken, zoo als ik dagelijks doe," gaf de knaap kortäf ten antwoord.

Broeder Pedro echter was niet gestemd om zich daarmede tevreden te stellen en eischte dat het kind het paard zou leenen om in den dorschmolen te loopen. — De stellige weigering van het kind, op weinig eerbiedigen toon uitgesproken, maakte hem woedend en, alle voorzigtigheid vergetend, rukt hij het kind van de merrie, die bij haren kleinen verzorger blijft stilstaan, en belet den knaap het schreeuwen door hem de hand op den mond te leggen. Als had de duivel zelf zich van zijnen geest meester gemaakt volgde hij alleen de stem zijner redelooze woede.

„Bind hem de beide enkels met dat touw!" zegt hij met van kwaadaardigheid half gesmoorde stem tot den jood, „wij zullen zien of dat gevloekt gespuis ons immer zal durven trotseren!" In een oogwenk is het kind gebonden met het touw waarvan het andere einde aan de staart van het paard wordt bevestigd;.... een hevige slag met den dorschvlegel doet het dier als razend de vlakte invliegen.......... een raauwe gil,..... een gil zoo als alleen de doodsangst slaakt,.... verliest zich in de ruimte en....... het treurspel is gespeeld.

Neen! het was nog bij verre na niet afgespeeld, dat vreesselijk treurspel. Het was nog slechts een begin van eene lange geschiedenis van misdaad en straf. — Des knaaps moeder die, niet wetende dat haar kind op 's vaders last naar den wel zich had begeven, ook daarheen ging om eene waterkruik te vullen, had het paard den slag zien geven en aan den gil haar kind herkend. — Zij vliegt er op toe en op haar jammergeschrei blijft het paard staan. ...... God! welk een tooneel! Daar ligt de moeder op het lijk van haar misvormd kind...... geen trek van zijn gelaat is meer te herkennen...... de uitstekende punten van den steenachtigen grond hebben het vaneën gereten. ..... de hersenpan is gebroken......, arme! arme moeder! die bezwijming is u eene weldaad; helaas! waarom duren die bewusteloosheden zoo kort.

(*Wordt vervolgd.*)

van F. Noback voor Nederlanders bewerkt. „ 4.—
Tkenmen Mr. C. Handboek voor burgers en kooplieden inhoudende voorbeelden van akten, welke in burgerlijke zaken en zaken van koophandel, volgens de wet, onderhands mogen worden opgemaakt. Vijfde druk...... „ 3.—
De handelswereld en hare veelzijdige rigtingen en vormen; benevens de regtsgeldige leer van wissels, assignatien enz............. „ 3.—
De koopmans-standaard, of volledig alphabetisch zakboek der munt- maat- en gewigtkunde en geld- en wisselkoersen van den ganschen aardbol, enz............ „ 3.—
De koopmans mentor op het kantoor en op de beurs, of het koopmans rekenen, de koopmans correspondentie, de leer der effecten en actiën, handels-Usantiën enz........... „ 2,50
Henry Jockson en Jan de Lange. Gids in de Engelsche zamenleving................. „ 2.—
Fransche koopmans-correspondentie........ „ 2.—
Farquhar, Barbara H. De opvoeding der vrouw, haar gewigt, doel en aard Naar het engelsch. „ 2.—
Jaeger. A. Nieuw zakwoordenboek Fransch-Hollandsch, Hollandsch-Fransch. 2 dln in een band.................. „ 7.—
Jaeger's Nieuw zakwoordenboek. Hoogduitsch, Hollandsch en Hollandsch-Hoogduitsch,.... „ 6.—
Picard. Engelsch-Hollandsch en Hollandsch Engelsch woordenboek.................. „ 7.—
Walker 's pronouncing dictionary bij Dr. Nuttall. „ 5.—
Handwoordenboek der Algemeene Aardrijkskunde. „ 10.—
Terwoert. H. Handwoordenboek der vaderlandsche geschiedenis 2 dln............. „ 10.—
Bomhoff D. Nieuw woordenboek der Engelsch-Nederduitsche en Nederduitsch-Engelsche talen 2 dln........................ „ 10.—
Idem. Volledig Duitsch Hollandsch en Hollandsch Duitsch zakwoordenboek. Naar de beste bronnen, 2 dln. in een band............ „ 7.—
Idem. D. Nieuw handwoordenboek voor de spelling der Nederduitsche taal............. „ 2.—
Idem. Mz. D. Nieuw Nederduitsch-fransch en fransch-Nederduitsch woordenboek 2 dln..... „ 15.—
Idem. hr. D. Nieuw groot woordenboek der Nederlandsche taal.................... „ 25.—
Kramer's woordentolk verkort............ „ 2.50
Kramers. Jz. J. Algemeene kunstwoordentolk... „ 16.—
Idem. J. Nouveau dictionnaire Français-Hollandais........................ „ 15.—
Idem. J. Geographisch woordenboek der geheele aarde........................ „ 22.—
Terwen. J. L. Etymologisch handwoordenboek der Nederduitsche taal, of proeve van een geregeld overzigt van de afstamming der nederduitsche woorden.............. „ 15.—
Aa. van der. Beknopt aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden............ „ 15.—
Weiland. P. kunstwoordenboek............ „ 12.—
Mocck. S. J. M. van. Nieuw Fransch-Nederduitsch en Nederduitsch-fransch woordenboek 2 dln........................ „ 15.—
Bouilly. H. N. Dictionnaire universel d'Histoire Universel des sciences, des lettres et des arts. Troisieme édition 2 dln......... „ 60.—
Eijsinga. Dr. P. P. Roorda van. Algemeen Nederduitsch Maleisch woordenboek in de hof-, volks- en lage taal met aanduiding der woorden, welke uit Oostersche en westersche talen ontleend zijn.................. „ 16.—
Eijsinga. W. P. A. Roorda van. Maleisch en Nederduitsch woordenboek, ook ten dienste van hen, die geen arabisch karakter gebruiken............................ „ 4.—
Eijsinga. P. P. Roorda van. Noodzakelijk handwoordenboek der Nederduitsche en laag-Maleische taal...................... „ 2.—
The Dutch language and grammar......... „ 4.—
Beijer, J. C. Handleiding tot der Nederl: stijl.. „ 8.—
Noodzakelijk handboekje voor hen, die het Nederduitsch spraakkunstig willen schrijven... „ 1.—
Winkel. Dr. L. A. te. De Nederlandsch spelling onder beknopte regels gebragt.............. „ 1.—
Strootman. H. Logarithmen-tafelen tot in vijf decimalen.......................... „ 4.—
Strootman. H. Vraagstukken en oefeningen ter toepassing van het geleerde in de beginder stelkunst van S. F. Lacroix......... „ 2.50
Campen. Wijlen P. van. Grondbeginselen der bouwkundige rekenkunde............... „ 3.—

(1456)

TELEGRAM.

Eindelijk is gister de boot van Singapore te Batavia aangekomen met de Europesche mail-pakketten, en is het oponthoud, naar wij vernemen, daaraan te wijten dat, de Engelsche boot, die de pakketten etc. van Suez afhaalt, vijf dagen te laat is aangekomen.

De koning heeft de kamer geopend met eene troonrede waarin belangwekkende zinsneden voorkomen betreffende Indie.

Een van de Belgische prinsen zal Nederland bezoeken.

In Nederland heerschen zware koortsen. — De aanwervingen voor Indie wordt met kracht doorgezet.

Dr. van Ark benoemd tot ridder van de orde van den Ned. Leeuw.

Engeland zal eene expeditie van 25,000 man naar China zenden.

In Italie is men voortdurend in groote spanning.

De conferentie te Zurich geeft nog geringe resultaten.

Koning Leopold houdt politieke conferentien met keizer Napoleon te Biarritz.

Een aanslag op het leven van Napoleon III is verijdeld.

In Duitschland heerscht eene groote beweging tot hervorming der bondsinrigting.

Shamijl is gevangen genomen.

De politieke toestand van Europa wordt gezegd thans zoodanig te zijn dat daardoor het vertrouwen bij den handel weder meer is gevestigd en de markten in veel williger stemming.

De **Koffij**prijzen vooral geven daarvan de bewijzen dewijl verscheidene nummers reeds tegen 1 cent boven veilingsprijs zijn afgedaan en geheele kavelingen met ½ ct. avance van eigenaars zijn verwisseld. — Eenige particuliere aanvoeren zijn van 38 tot 39 ½ afgedaan.

Suiker is minder veranderd.

Thee ordinair Java, met zeer weinig voorraad 97 à 98.

Rijst met veel vraag en zeer willig.

Tabak stil en met weinig verandering.

Huiden stijgende.

Rindrotting traag.

Arak. Stil.

NEDERLANDSCH INDIE.

— Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Door het ontvangen van nadere tijdingen zijn wij thans in staat meer uitvoerige berigten mede te deelen omtrent het voorgevallene te Banjarmassing.

De eerste aanlegger van den opstand, Panembahan Moening, welke voorgaf bovenmenschelijke magt te bezitten en zich zoowel onder de lagere als hoogere klassen der bevolking aanhang had weten te verwerven, aanvankelijk met het uitsluitende doel om tegen den sulthan Tamdjid Illah ten strijde te trekken, is plotseling door zijnen aanhang verlaten, toen deze bemerkte, dat de door hem onkwetsbaar gemaakte voorvechters door onze troepen bij voorkeur getroffen werden. Hij zwerft thans verlaten rond. Zijn aanhang heeft zich verdeeld onder de gecompromitteerde hoofden welke den opstand voortzetten, zooals Antasari Amin Oelah, demang Leman, Ali Akbar en vele anderen. Door de hulp van dweepende priesters en door bedreigingen van de onwillige kampongs te verbranden als anderszins, weten deze hoofden telkens hunne magt te vernieuwen of te versterken.

Op den 27sten Julij ondernamen de stoomschepen *Celebes* en *Tjipanas* eenen togt op de Kapoeas rivier, en vernielden bij die gelegenheid, de rivier op en neder stoomende, na hevig schieten, voornamelijk met 30 pd. kanonnen en mortieren van 16 duim, eene vijandige benting, welke ongeveer 4 uren stoomens boven de kampong Palankai, de bezette post in Poelo Petak, opgeworpen was. Tevens veroverde men eene zoogenaamde Kota Mara of van zware boomstammen, uitermate sterk vervaardigde drijvende benting, om welke te nemen of te vernielen de togt voornamelijk ondernomen was.

De op den 4den Augustus te Goenong Lawak behaalde overwinning, vroeger reeds kortelijk vermeld, bestond voornamelijk uit de inname stormenderhand van eene zeer sterke benting, welke op eenen nagenoeg 100 voet hoogen heuvel was gelegen.

Na eene eerste ontmoeting met den vijand bij Soengi Besaran, waar de aanval door digt opeen gedrongene muitelingen uiterst woest was, vatte de kolonne aan den voet van dezen heuvel post, terwijl de vijand haar met geweerschoten en steenworpen bestookte, en opende uit twee houwitsers en twee handmortieren een wel gerigt vuur op de benting. De eerste granaat-worpen werden door de opstandelingen met een uittartend gegil ontvangen, doch allengs verminderde dit geschreeuw.

De bestorming werd hierop ondernomen, en voordat de sappeurs de poort der benting hadden kunnen openhakken, klouterde de 2de kompagnie van het 9de bataillon onder bevel van den kapt. Schiff tegen de binnenwaarts hellende, ongeveer 10 voet hooge planken beschoeijing op en nam in een oogenblik, onder een luid hoera van de benting bezit. De muitelingen wachtten de bestorming niet af, maar vlugtten van de andere zijde uit hunne versterking in een ondoordringbaar bosch. In de benting vond men onder anderen verscheidene van Kalangan afkomstige voorwerpen, als rustbanken, tafels, stoelen enz.

Op den 6den Augustus veroverde de *Celebes*, toen echter zonder veel inspanning, eene tweede Kota Mara, gelegen tusschen Poelo Kanamit en den vasten wal, welke naar Palankai werd medegenomen.

Den 17den Augustus stoomde de kolonel Andresen naar Marabahan, waar hij de kampong goed bevolkt en de hoofden in eene tevredene en rustige stemming aantrof. Vervolgens begaf hij zich aan boord van de *Celebes*, naar Palankai en van daar door de *Boni* en *Tjipanas* gevolgd naar de plaatsen, waar op den 27sten Julij en den 6den Augustus gestreden was. Op de laatste plaats werd weder eene nieuwe, doch nog niet voltooide en onbezette Kota Mara aangetroffen.

Behalve de overblijfselen van de vroeger vernielde benting vond men op de eerstgenoemde plaats mede een nieuwe in aanbouw zijnde, uit zware boomstammen opgetrokkene benting. Onmiddelijk landde eene divisie onder bevel van den luitenant ter zee 2de klasse Steffens, drong het daar aanwezige digte bosch in, totdat zij op een onbegaanbaar terrein stuitte, verbrandde de benting, doch trof nergens vijanden aan. Voor deze benting was aan een uitstekenden boomtak eene lange wimpel met de Hollandsche kleuren, doch in omgekeerde orde vastgemaakt: de beteekenis hiervan bleef onbekend.

Nadat de kolonel Andresen den 21sten Augustus in persoon het fort te Tabanio, waarop den 14den te voren eenen vergeefschen aanval was gedaan, had verkend, werd dit fort, zoo als reeds gemeld is, den 27sten daaraanvolgende stormenderhand ingenomen en bezet.

De magt, daartoe gebezigd onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee J. A. K. van Hasselt, bestond uit de schepen *Ardjoeno, Montrado, Celebes, Onrust* en *Boni*, op welke bodems zich ongeveer 230 manschappen als versterking van het reeds aanwezige personeel hadden ingescheept. Nadat het fort en zijn omtrek zoo veel mogelijk waren onderzocht en eveneens de schepen zoo digt mogelijk bij het fort waren gebragt, begonnen in den morgen van den 27sten Augustus de *Montrado* en *Celebes* het fort te beschieten. Onderwijl werd gedebarkeerd en sleepten de manschappen met voorbeeldeloozen ijver twee 12ponders en hunne zware affuiten, benevens een houwitser en twee mortieren van 12 duim naar de daarvoor bestemde plaatsen. De vijand schoot aanhoudend met zijn geschut en geweer, doch meestal te hoog, en hief van tijd tot tijd een luid geschreeuw aan. Ongeveer te tien ure stond een 12ponder op ruim 400 ellen van het fort in batterij en korten tijd daarna de tweede, evenals het overige ontscheepte geschut. Schanskorven werden geplaatst en het vuur ook van de landzijde geopend. De landing-divisie was achter de batterij en tirailleur werkzaam. Een door den luitenant-ter-zee 2de kl. van Alphen gerigt schot, trof den vijandelijken vlaggepaal, welke onder een levendig hoerah! van onze zijde nederviel. De meeste schoten werden uitmuntend gerigt, zoodat reeds omstreeks 12 ure eene voldoende bres in de sterke muren van het fort was gemaakt. Bijna te gelijker tijd lieten de schepen in zee het sein opgaan: *de vijand vlugt*, en stormden de manschappen naar binnen om den vijand tot aan de rivier te vervolgen. 37 personen werden gevangen gemaakt en 4 praauwen benevens eenige stukken geschut veroverd. Het verlies aan onze zijde bestond uit 2 gekwetsten.

Twee inlandsche handelaren, te Banjarmasing gevestigd, boden zich aan om in iedere kampong van Tanah Laut bevelschriften rond te brengen, bevattende de aanmaning om geene kwaadwilligen in de kampongs te dulden en de hoofden van den opstand tegen eene geldelijke belooning uitteleveren. Een dezer zendelingen is in 33 kampongs geslaagd, doch de andere is waarschijnlijk ten gevolge van overdrevene dienstijver vermoord geworden.

Als te Martapoera berigt was ontvangen, dat bij Moeara Stamboel eene van Pengaron afgekomene ijzeren laadschouw was beschoten en aangehouden, werd dadelijk eene verkenning derwaarts gezonden. Deze wisselde slechts eenige geweerschoten met de op genoemde plaats verzamelde muitelingen, doch op den volgenden dag gelukte het aan den kapitein Schiff hen geheel uiteen te drijven en een gevoelig verlies toetebrengen. Vier hadji's werden bij deze gelegenheid gevangen genomen en alle gesneuvelden en gevangenen waren als met djiemat's overdekt.

In den nacht van den 23sten op den 24sten September werd het zout-pakhuis te Palankai (Poelo Petak) door de muitelingen plotseling aangetast, hoewel de aldaar bevelvoerende luitenant Bichon nog te 1 ure de ronde had gemaakt, zonder iets te bespeuren dat achterdocht kon verwekken, en behoorlijk schildwachten waren uitgezet. Omstreeks 1½ uur meende één dezer onraad te bespeuren, riep *werda!* doch bekwam geen antwoord. Zich willende vergewissen, of hij werkelijk iets gezien had, drongen plotseling drie Dajakkers op hem in. Hij gaf vuur en trok zich in de versterking terug; maar te gelijker tijd drong een twintigtal muitelingen daarbinnen, welke zich onmiddelijk verspreidden. De luitenant *Bichon*, uit zijne kamer komende, viel dadelijk door een lanssteek zwaar in de buik gewond. Evenzoo sneuvelde een Europesche kanonnier. Bovendien werden zes onderofficieren en manschappen gewond. Onderwijl werd op de indringers gevuurd, die spoedig over de palissadering op de vlugt gingen.

In den vroegen morgen van den 26sten Augustus naderden 45 opstandelingen in vaartuigen de schans van Thuijll. Voor dat de schildwacht hen bemerkte, waren zij uit hunne vaartuigen op den wal gesprongen en over de borstwering in de schans gedrongen, waar zij in een oogenblik den kommandant, een sergeant en negen manschappen, aan welke laatsten juist een oorlam werd uitgereikt, verwondden. Zij werden echter weder buiten de schans gejaagd, waar zij zes dooden achterlieten.

Weinige uren later bedreigde Banjarmassing een dergelijk ongeval. Aan de Antasan Ketjil, een der weinige toegangen tot de hoofdplaats welke sedert het uitbreken van den opstand niet versperd zijn, verzamelden zich omstreeks 8 uur in den morgen eenigen uit de Kween komende praauwen, waarin een honderdtal met lansen en klewangs gewapende personen was gezeten. Deze verlieten hunne vaartuigen en trokken op het etablissement aan. Voorop ging een hoog bejaard man, voor wien een vaandel, uit een tijgervel vervaardigd, gedragen werd. Als deze troep tot aan de zoogenaamde kampong Boegis gekomen was, werd zij aangeroepen door een volgeling van den tijdelijk te Banjarmassing aanwezigen jongen radja van Pegatan. Deze radja voegde zich onmiddelijk bij zijnen volgeling en vroeg aan den ouden man, waar hij heen wilde. Deze antwoordde, dat hij slechts voorbij wenschte te gaan; doch hierin werd hij door de gevelde lansen van den radja en zijnen volgeling belet. De oude man wilde de lansen afweren en riep tot zijn gevolg: *hadja hadja!* Spoedig kwam een twaalftal Boeginezen zich bij den radja voegen, waarop de aankomende troep in aller ijl de vlugt naar hare praauwen nam. De oude man, welke alleen was overgebleven, ging slechts langzaam achteruit en liet zich met de lansen terugdringen.

Inmiddels was in Banjarmassing zelf alles in rep en roer gebragt door het geroep: *brandal datang!* De meeste Europeanen vlugtten met hunne familien naar het fort, waaruit zij noode konden bewogen worden om zich weder naar hunne huizen te begeven. Evenzoo verliep een groot deel der inlandsche bevolking, welke echter langzamerhand weder terugkeerde.

Bij nader onderzoek is gebleken, dat de bedoelde oude man was Kiai Mangon Karsa, districtshoofd van de Kween en onderhoorigheden. Hij is den volgenden morgen gearresteerd. Buitendien zijn te Banjarmassing en te Martapoera 43 muitelingen in arrest, welke aan den aanslag op Kalangan en later feitelijk verzet hebben deel genomen.

Het stoom-adviesvaartuig de *Tjipannas* is ten gevolge van het springen van den stoomketel bij Poelo Kanamit in de Kapoeas gezonken. De opvarenden zijn allen door de bemanning van het digt bij liggende stoomschip *Montrado* gered. De machinist en drie vuurstokers der *Tjipannas* hebben bij dezen ramp brandwonden gekregen, waaraan een der laatsten is overleden.

Op den 26sten September werden de opstandelingen door twee detachementen, ieder sterk 30 man, onder bevel van den adjudant, dienstdoende officier Serquet en den adjudant onderofficier Sauselé bij soengi Besaran en soengi Pring met een belangrijk verlies uiteengejaagd.

Den volgenden dag behaalde de kapitein Schiff voor de tweede maal eene overwinning bij Goenong Lawak, waar de vijand op nieuw eene benting had opgerigt. Het vuur van

den vijand werd door eenige juist aangebragte schoten uit een houwitser beantwoord en toen het eerste verflaauwde, besloot genoemde kapitein tot de bestorming. De opstandelingen hielden moedig stand. Voor en in de benting werd dapper gestreden, totdat onze soldaten de vijand over zijne palissadering heenjoegen, waarover de vijand reeds zijne gesneuvelden en gekwetsten had geworpen. De magt der opstandelingen hier verzameld, werd op 300 man geschat, waarvan een honderdtal buiten gevecht werd gesteld. Zoowel bij de bestorming, als bij de vlugt der vijandelijke bezetting had het kartetsvuur eene verschrikkelijke uitwerking. Ettelijke kanonnen en vaandels zijn bij deze gelegenheid, even als bij vroegere gevechten, veroverd. De plaats wordt thans om beurte door Martapoerasche prinsen bewaakt, en om de twee dagen wordt er eene verkenning, van Martapoera uit, heen gezonden, om te beletten dat de opstandelingen zich daar andermaal nestelen.

(Jav. Court.)

BRITSCH INDIE.

Volgens tijdingen uit Bombay van 5 Augustus nam het aantal der Europesche soldaten, die zich aanmeldden om hun ontslag uit de krijgsdienst te bekomen en naar Engeland teruggevoerd te worden, nog toe, maar werden er daarentegen ook zeer velen gevonden, die reeds berouw hadden over de daartoe gedane aanvraag, en welke dus zeer gaarne daarop zouden terugkomen, indien hun dit veroorloofd werd.

In diezelfde berigten wordt gemeld, dat in zeker dorp, nabij Hansi, eene weduwe overeenkomstig de godsdienstige begrippen der heidensche bevolking, maar met overtreding van het voor eenige jaren door het Britsche gouvernement daartegen uitgevaardigde verbod, levend verbrand is. Een aantal personen, welke aan dat bedrijf een werkzaam deel hebben genomen, zijn te dier zake veroordeeld tot gevangenisstraf van 10, 5 en 2 jaren, en het dorp is eene geldboete van 500 ropijen opgelegd.

FRANKRIJK.

— De *Messager de Paris* wendt thans een nieuw middel aan om lezers te bekomen. Hij verkondigt, dat ieder, die zich vóór 1 Sept. op dat blad abonneert, daardoor het regt verkrijgt om zijn photografisch portret in eene sierlijke lijst te doen vervaardigen door zekeren te Parijs gevestigden Dalligny. De gewone prijs is 50 fr., doch, op vertoon eener kwitantie van den *Messager*, zal het portret worden afgestaan tegen eene premie van slechts 15 fr. De *Univers* doet opmerken, dat men alzoo de *Messager* bijna voor niet zal bekomen, hetwelk vele lieden toch nog als eenen buitensporig hoogen prijs zullen beschouwen.

— In het district Cherchell zijn dit jaar door de Arabieren 2000 wilde olijfboomen geënt. Indien dit voorbeeld navolging vond, zou Algerie weldra met de Provence kunnen wedijveren in de productie van olie.

— De Heer de Bazancourt, bekend wegens zijne geschiedenis van de expeditie in de Krim, zal thans ook eene geschiedenis schrijven van den veldtogt in Italie, geput uit officiele stukken. De Heer de Bazancourt was tijdens den veldtogt in het gevolg des Keizers. Het eerste gedeelte van het werk zal omstreeks de helft van September het licht zien.

Ook de maarschalk Niel, die even als de heer de Bazancourt eene geschiedenis van de Krimoorlog schreef, zal zich thans weder als mededinger van dien heer opwerpen.

— Veel opziens verwekt eene kleine schilderij, bij een kunsthandelaar in de rue Taitbout tentoongesteld, waarin de geschiedenis van den veldtogt in Italie in eene vernuftige allegorie wordt voorgesteld. Op een koninklijken schotel ziet men een jongen kat, de duidelijke kenteekenen dragende van Koning Victor Emanuel; toorn straalt uit zijne oogen, en met zijne pooten staat hij stevig op den schotel, die Italie verbeeldt. Een andere kat, geel en zwart gekleurd, en Oostenrijk voorstellende, neemt de vlugt, maar rust nog met de twee achterpooten op den schotel, terwijl een derde poes die Napoleon III verbeeldt, het oogenblik afwacht om den poot op den rand van den schotel te zetten, waarmeê wel Savoye kan bedoeld zijn. Het is hoogst waarschijnlijk, dat de policie zich eerlang meester zal maken van deze allegorische compositie.

— De Heer Duchène de Bellecourt is, naar men verzekert, benoemd tot consul-generaal ter behartiging der Fransche belangen te Jeddo, de hoofdstad van Japan. Waarschijnlijk zal ook een Fransch consul worden aangesteld te Irkutsk, de hoofdstad van oostelijk Siberie. De Fransche regering zou daartoe overgaan, omdat Rusland zich thans zeer uitbreidt in Boven-Azie.

— De vertegenwoordigers van Oostenrijk en Sardinie hebben zich niet kunnen verstaan, noch over de benaming van het nieuwe koningrijk van Victor Emanuel, noch over de ijzeren kroon en het regt om de daaraan verbonden orden te verleenen, noch over het rayon der vestingen Mantua en Peschiera, door Oostenrijk op 5000 ellen gesteld, terwijl Sardinie 500 ellen voorstelt en Frankrijk de moeijelijkheid wil uit den weg ruimen, door het op 3000 ellen te bepalen.

— Te Weenen is men volstrekt niet ingenomen met de wijze, waarop Rusland aandringt op een algemeen congres, omdat men overtuigd is, dat die mogendheid met bijoogmerken te werk gaat en in de hoofdzaak niets anders beoogt dan eene herziening der tractaten van 1856, die, zoo als men weet, alles behalve ten voordeele van Rusland zijn uitgevallen onder den invloed der Engelsche staatkunde.

— Naar luid der jongste berigten uit Syrie, vreest men daar zeer voor eene uitbreiding van den burgeroorlog. De Drusen stichten op vele plaatsen brand. De Europeanen nemen de wijk naar de steden. De Turksche troepen zijn niet sterk genoeg om de orde te handhaven. In Egypte is een gestreng onderzoek bevolen naar de oorzaken van de vele ongelukken op den spoorweg.

— Men mag het thans als zeker aannemen, dat de conferentie onverrigter zake uiteen zal gaan, waaruit men dan verder mag opmaken, dat een congres zal worden bijeengeroepen, om de zaken van Midden-Italie en van den Italiaanschen bond in het algemeen te regelen. Intusschen zal Sardinie het aanbod van de Midden-Italiaansche bevolking om zich bij Sardinie te voegen aannemen, onder voorbehoud van de bekrachtiging van dezen toestand door het congres.

De admiraal Dupuis is naar St. Sauveur ontboden, werwaarts ook de graaf Arese en de Fransche minister van buitenl. zaken zich hebben begeven. In het voorbijgaan merk ik op, dat voornamelijk de genoemde Italiaansche graaf de fondsen voorschiet voor het nieuwe dagblad van den Heer Gueroult *l'Opinion Nationale*, dat morgen zal verschijnen.

De Sardinische regering heeft 100,000 geweren in Fransche fabrieken besteld en de Fransche regering heeft last gegeven tot den aankoop van 9000 paarden, die tegen Febr. e. k. moeten worden geleverd.

De kust- batterijen worden thans gewapend en men bouwt bomvrije localen daarin voor de bezetting.

De afgezanten van den hertog van Toscane en de hertogin van Parma, Nerli en Pallavicini, maken zich gereed om van hier te vertrekken.

Men beweert, dat Greppo en Blanqui de amnestie niet zullen aannemen. Dit berigt eischt echter bevestiging.

Er zijn, naar men zegt, te Parijs depêches van de Pauselijke regering ontvangen, betreffende den toestand der gemoederen te Rome en in de Romagna. Daarin moet worden gezegd, dat de Paus zeer geneigd is om zekere hervormingen toe te staan, en gewigtige concessien te doen aan den geest des tijds, doch alleen onder voorwaarde dat zijn gezag overal zal worden hersteld.

— Ten gevolge van een berigt van den graaf de Persigny, omtrent de voortgezette wapeningen in Engeland, zijn voor Cherbourg nog 23 millioen francs beschikbaar gesteld en heeft de Keizer den hoofd- inspecteur der marine-werken, de Heer Reybell, last gegeven om zoo spoedig mogelijk de militaire havens van de geheele Atlantische kust te versterken.

Men wilde weten, dat de Heer Walewski, wiens orgaan, *le Pays*, met betrekking tot de Italiaansche politiek door de *Constitutionnel* zoo krachtig is gelogenstraft, als minister van buitenlandsche zaken zou aftreden en door den Hertog de Montebello worden vervangen. Dit gerucht vereischt echter bevestiging.

Men verhaalde ook dat, indien Victor Emanuel de aangeboden aanhechting van Toscane aannam, al ware het ook onder voorbehoud der bekrachtiging van een Europeesch congres, alsdan de Prins de Carignan tot gouverneur zou worden benoemd. Van eene andere zijde echter, die men voor geloofwaardiger houdt, meldt men dat de kabinetten van Parijs en Weenen tot eene soort van schikking zouden zijn gekomen, dat de herstelling der Italiaansche hertogen voorloopig en tot betere tijden zou worden uitgesteld, maar dat men niet zou toestaan, dat een enkele der hertogdommen met Sardinie werd verbonden. Op deze feiten is een berigt gegrond, dat weder van een anderen kant wordt gemeld, dat men te Zurich het toch wel eens zal worden omtrent eene soort van vrede, waarbij men echter de zaken der hertogdommen ter zijde zou laten en die, gelijk een vroeger telegrafisch berigt heeft gemeld, aan de kabinetten van Parijs en Weenen overlaten.

De Fransche regering moet zich ook in eene aan het Oostenrijksche kabinet gerigtte nota zeer krachtig hebben uitgelaten ten gunste van een congres, zoodat men niet twijfelt of Oostenrijk zal aan den algemeenen aandrang toegeven.

Men gelooft dat de Heer de Thouvenel er in is geslaagd, de Porte te bewegen om de additionele acte betreffende de Donau-Vorstendommen te onderteekenen en dat de gevolmagtigden op 15 dezer weder zullen bijeenkomen, om zoowel deze aangelegenheid als die der Donauvaart te regelen.

ITALIE.

De koning van Napels en gevolg zijn thans te Quisisana. Het Napelsche hof is zeer tevreden over de ontbinding der Zwitsersche regimenten.

De Koning vertrok, geëscorteerd door eene afdeeling guides en ruiters, van top tot teen gewapend.

Digt hij Quisisana, op eene plaats waar staproets moest worden gereden, door het overtrekken van een heuvel, wachtte een edelman den Koning op, om hem een verzoekschrift aantebieden. De Koning wilde bij zijne aankomst het geschrift niet aannemen, doch de edelman drong zoo sterk aan, dat de Koningin hare hand over des Konings schouder toestak, en het papier aannam. Na hetzelve te hebben overgegeven, werd hij onmiddellijk door het gevolg van den Koning gevangen genomen en medegesleurd.

Eene zoodanige behandeling van zijne onderdanen, zal den jongen vorst niet zeer bemind maken.

De jonge Koningin bevalt over het algemeen niet; zij heeft weinig eerbied voor haren Vorstelijken gemaal, het gevolg eener ongerijmde opvoeding, welke haar vader haar heeft doen geven; zij is evenmin geschikt voor de huiselijke als voor de publieke zamenleving.

— Men weet, dat graaf Poniatowski officieel kennis heeft gegeven, dat het zeer in twijfel moet worden getrokken, of het rigtig is toegegaan bij de verkiezingen, uit welke de Toscaansche volksvertegenwoordiging haren oorsprong heeft genomen. Volgens dien diplomaat zou die vertegenwoordiging zoo weinig kunnen worden beschouwd als de waarachtige uitdrukking der gezindheid van de bevolking, dat hij voorstelt de vernietiging der verkiezingen en van al de daaruit voortgevloeide handelingen en het weder oproepen der bevolking voor nieuwe verkiezingen, doch ditmaal met toepassing van het algemeene stemregt. Naar men daarbij voegt zou graaf Poniatowski overtuigd zijn, dat, ingeval in dien vorm werd overgegaan tot eene tweede verkiezing, zich eene meerderheid zou doen gelden ten voordeele van het herstel der regering van het huis van Lotharingen.

— Ten aanzien van het te Rimini loopende gerucht, dat 7000 man pauselijke troepen met 12 stukken geschut gereed stonden, om de grenzen van de Romagna te overschrijden, wordt gemeld, dat het corps hetwelk den weg naar Rimini was ingeslagen en door den generaal Kalbermatten wordt gecommandeerd, niet bestaat uit 7000 man, maar uit 2000 Zwitsers, die Pesaro verlaten en op twee mijlen van Cattolica halt gehouden hebben. Dit corps was evenwel slechts de voorhoede van de pauselijke krijgsmagt, welke in last had de legatien aan te tasten. Men schat het geheele daartoe bestemde leger op 10- à 12000 man.

DUITSCHLAND.

— Men verneemt, dat van wege onze regering bij de Bondsvergadering de volgende drangredenen zijn aangevoerd, om de medewerking en ondersteuning der overige staten van den Bond te erlangen, ter versterking van de kusten der Oostzee. Behalve Bremerhaven, liggen alle handelsteden aan de Oostzee open voor eenen vijandelijken inval. Binnen een tijdsverloop van 3 dagen zou Frankrijk, indien Pruissen of Duitschland daarmede in oorlog geraakte, een leger van 50- à 60,000 man op de kust kunnen werpen. Ten einde dergelijk gevaar af te wenden, heeft de regering verklaard, dat eene versterking der kust zoowel in haar eigen belang, als in dat van Duitschland in het algemeen, dringend noodzakelijk is.

BIJDRAGE TOT DE STATISTIEK DER STERFTE BIJ OORLOGVOERENDE LEGERS.

Gedurende den Engelsch-Spaanschen oorlog, die 41 maanden duurde, stierven 24,930 soldaten aan ziekten, en slechts 8999 aan hunne wonden. Bij de expeditie der Engelschen naar Walcheren in 1809, bestond het leger uit 39,219 man, waarvan 217 door vijandelijke wapens vielen. Daarentegen stierven, van 28 Augustus tot 23 December, 4175 aan ziekten, terwijl het aantal door ziekten aangetastte 26,846 bedroeg. Gedurende den oorlog in de Krim sneuvelden in Februarij 1855 van het Engelsche leger 7 man, terwijl 1407 aan ziekten in de kampen, 660 in de hospitalen stierven. Frederik de Groote in de *Histoire de mon temps*, begroot zijn verlies aan manschappen, ten gevolge van bekomen wonden gedurende den zevenjarigen oorlog, waarbij 16 hoofdveldslagen geleverd, 3 korpsen vernield werden en 5 bezettingen van vestingen verloren gingen, op 180,000 man, dat zijner bondgenooten op 160.000 man. Hij berekent de verliezen zijner tegenpartij als volgt: Oostenrijkers, die aan 10 hoofdveldslagen deelnamen en 3 bezettingen verloren, 140,000 man; Russen bij 4 hoofdveldslagen benevens verliezen op marsch 120,000 man; Franschen omstreeks 200,000 man; Zweden 25,000 man; te zamen omstreeks 500,000 man.

In den twee en twintigjarigen oorlog tusschen Engeland en Frankrijk, werden volgens officiële berigten, van het Engelsche leger 16,796 man (jaarlijks 899) gedood en gewond, terwijl 79,709 (jaarlijks 4623) ten gevolge van ziekten bezweken.

In de bloedigste veldslagen bedroegen de verliezen:

	gesneuveld.	gekwetst.
bij Waterloo	1571	5889
„ Salamanca	388	2714
„ Victoria	501	2807
„ Talavera	670	3406
„ Trafalgar	447	1214

Bij den slag van Borodina streden 104,000 Russen en 123,000 Franschen. De verliezen bedroegen bij de Russen in het geheel 52,080, bij de Franschen 28,000 man.

Deze statistieken bewijzen vrij wel hetgeen reeds meermalen is opgemerkt geworden, dat bij eenen langdurigen oorlog veel meer soldaten aan ziekte sterven dat in het veld of aan hunne wonden.

DE PRUISSISCHE EXPEDITIE NAAR JAPAN.

Sedert het in Duitschland bekend werd dat de Amerikanen in het zoo geheimzinnige Japan waren doorgedrongen, gedeeltelijk door geweld en anderdeels door staatkundige overeenkomsten, doch vooral op grond van de traktaten gesloten door Nederland, Engeland en Rusland, heeft het Pruissische Gouvernement hare aandacht gevestigd op het belangrijke punt om ook een deel te verkrijgen van den onlangs geopenden handel, ten behoeve der Duitsche handelsartikelen.

Tot het voornemen van een togt naar Japan was reeds besloten, en in Mei ll. zou het eskader de Middellandsche zee verlaten, toen de staatkundige hemel zich met donkere wolken bedekte, welke elk oogenblik over Pruissen dreigden los te barsten, ten gevolge waarvan de expeditie tot een meer gelegen tijd werd uitgesteld.

Nu de storm is overgewaaid, is dit punt weêr ter sprake gekomen, met dat gevolg dat te Dantzig last is ontvangen om drie schepen, speciaal voor deze onderneming, in gereedheid te brengen. Deze schepen zijn: — *Thetis*, zeilfregat van 42 stukken, vroeger behoord hebbende tot de Engelsche zeemagt, doch sedert verruild voor twee schroefstoomers; de *Arcona*, schroefkorvet van 21 stukken, eerst in de helft van dit jaar te water gelaten; en het zeil-korvet *Amazone* van 16 stukken; het laatste is het oudste schip van Pruissen, en was voor eenige jaren het eenigste oorlogschip dat dit rijk bezat.

In October, vóór dat de Baltische zee door het ijs zal zijn gesloten, zal de togt worden aangevangen; alvorens de Europesche kusten te verlaten zal Engeland worden aangedaan, ten einde men zich daar van die benoodigdheden kunne voorzien, welke in Pruissen niet te bekomen zijn.

Aan het hoofd der expeditie zal een diplomaat worden geplaatst, voorzien van instruktien en volmagt om handelsovereenkomsten, benevens traktaten van vriendschap met Japan en China te sluiten. Deze betrekking zal worden opgedragen aan den Baron Richthofen, vroeger bekleed met verscheidene belangrijke Consulaire posten in Mexico, Zuid-Amerika en Turkije, thans buitengewoon afgevaardigde en gezant van Hamburg. Hij bevindt zich thans te Berlijn ten einde over verschillende punten, het onderwerp rakende, met de ministers te onderhandelen.

Een ander doel van de expeditie bestaat in het voornemen om, hetzij bij verdrag of door koop, eenige eilanden in den stillen oceaan te verkrijgen, ten einde daar eene Duitsche Kolonie, onder Pruissische vlag en wetten, te stichten, waardoor de Duitsche landverhuizers niet meer van hun vaderland zouden worden losgerukt, zooals tot heden gebeurt. De expeditie heeft verder den handel, kunsten en ontdekkingen ten doel.

Twee beroemde natuurkundigen hebben hunne diensten aangebod en, van welke zeker dankbaar gebruik zal worden

gemaakt. Zij zijn: Professor Dove, rector van de Universiteit te Berlijn, en de algemeen beroemde Professor Ehrenberg, gedurende vele jaren den vriend, reisgenoot en medearbeider in de wetenschappen van Alexander von Humboldt. Een Luthersch geestelijke van hoogen rang zal den togt vergezellen ten einde te onderzoeken, of de uitzending van Pruissische zendelingen eenen goeden uitslag belooft. Een zeker getal handelaren zal worden toegestaan om deel aan de onderneming te nemen, ten einde te onderzoeken welke stalen en patronen van de verschillende artikelen van Duitschen oorsprong gewild zijn, en om de waarde en hoedanigheid der goederen optenemen, tegen welke zij kunnen worden geruild.

Het bureau van het Ministerie van koophandel wordt als het ware overstroomd door de, van alle zijden van het rijk komende aanvragen, om de expeditie te mogen vergezellen.

De Baron Richthofen zal alle traktaten met China en Japan sluiten in naam van Pruissen, als vertegenwoordiger van de Duitsche handelsvereeniging.

De bondstaten — uitgenomen die tot den Zollverein behooren,— zullen niet worden uitgenoodigd tot het zenden van vertegenwoordigers; Hamburg echter, als zijnde de voornaamste haven van Duitschland, is uitgenoodigd om iemand van praktische handelskennis mede te zenden; de Senaat van Hamburg heeft daarop besloten om den Baron Richthofen volmagt te geven tot onderhandelen en sluiten van traktaten, van wege deze vrije stad.

De Baron zal zich niet dadelijk aan boord van de *Thetis* inschepen; hij vertrekt met de mail van Februarij a. s. en zal zich in het begin van April te Singapore bevinden, welke stad als vereenigingsplaats voor het eskader is aangewezen. Al de uitgaven voor deze onderneming komen ten laste van Pruissen.

INGEZONDEN STUKKEN

Een onzer geabonneerden maakt ons de opmerking dat, zijns inziens, het voorstel om den staat der wegen door het begieten met *acidum hydrochloricum* te verbeteren en het dagelijksch begieten daardoor overbodig te maken, niet zonder bezwaren zoude zijn en gelooft met zekerheid te kunnen zeggen dat daar nooit iets van zal komen.

Hij stelt echter voor om tot begieting der wegen GIETWAGENS te doen vervaardigen, zoo als te Singapore, Calcutta etc in werking zijn.

Wij hebben ook zulke wagens gezien, die niet slechts in Britsch Indie, maar ook te Batavia en Samarang worden gebruikt, en weten wij daarvan dat dezelve vrij spoedig defect worden zoodat wij, *en tout cas*, eene bijzonder sterke constructie zouden aanbevelen.

Wat echter de tegenwerpingen van onzen Correspondent tegen de aanwending van het *acidum hydrochloricum* aangaat, die zijn te weinig gemotiveerd dan dat wij daarover kunnen uitweiden en blijven wij altijd vasthouden aan de meening dat de door ons voorgestelde proefneming, die met weinig kosten kan worden genomen, zeer aanbevelenswaardig is. *Experienciæ docet*, en zoo lang men zich niet in staat stelt te oordeelen, kan men niet *ver*oordeelen.

(*Redactie.*)

Aan de Redachtie van den *Oostpost*
te
SOERABAYA

Geachte Redacteur!

In de Sourabayasche Courant No. 86 van Zaturdag 5 November jl. las ik met genoegen dat het gewestelijk bestuur wederom opmerkzaam werd gemaakt op de verpestende uitwaseming der goten, verstoppingen der riolen en waterleiding bij het Marine Hotel.

Het schijnt echter dat de schrijver van dat artikel niet genoegzaam was ingeligt, welk departement, eigenlijk verpligt was, de waterleiding nabij het Marine Hotel in eenen behoorlijken staat te doen brengen.

Schrijver dezes vermeent gerustelijk te kunnen melden, dat van den kant van het gewestelijk bestuur, als ook van de waterstaat, niet dan met lof kan gesproken worden, wat aangaat de leiding nabij genoemd Hotel aangezien op een enkel verzoek reeds onmiddelijk beraadslagingen genomen zijn, *zoodanig* dat eerstdaags een aanvang met die leiding genomen zal worden.

Het is echter aan het Genie Departement te danken dat de bewoners nabij genoemde leiding, reeds sedert twee jaar welligt langer in eene zeer verpestende dampkring hebben moeten doorbrengen, aangezien dat Departement enorme kosten opoffert voor eigen nut, terwijl het zich volstrekt niet bekommert of daardoor anderen ja! selfs! geheele wijken lijden.

Het is toch niet meer dan billijk, dat, als het Genie Departement burgers last bezorgt en selfs gerieven ontneemt, dat die weder door dit Departement worden hersteld, doch hieraan wordt zeer nalatig gedacht en kan het wel zijn, dat nimmer die leiding in order gebragt zou worden, ware het niet dat het hoofd van ons gewestelijk Bestuur, gewillig genoeg de behulpzamen hand verleende, door de waterstaat te magtigen tot herstelling van de door de Genie verstopte waterleiding.

Met de plaatsing dezer regels bedoel ik slechts de lezers van de Sourabayasche Courant van een dwaalspoor af te brengen en zal u dus hoogstens daarmede verpligten,

UEd. Dw. Dienaar,
H.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

De echtgenoote van Mr. B. J. van Dijk, Z. Bredes 24 October. — De echtgenoote van G. Geertsema, D. Ngawie 18 October.— N. Gumprich, geb. Melnberg, Batavia 31 October.— De echtgenoote van P. Landberg, Jr. Z. Batavia 30 October. — De echtgenoote van J. J. Brouwer, Z. Kampong Melaijoe 31 October. — De echtgenoote van L. Joosten, D. — C. Lazare, gebr. Oudhoff, D. Samarang 30 October A. van Rossem, geb. Lammers van Toorenburg, D. Samarang 25 October. — De echtgenoote van J. B. van den Dungen Bille, Z. Watoe Toelis 31 October.

Getrouwd:

J. H. Wervelman met P. G. Terpstra, Amsterdam 1 September.

Overleden:

M. A. J. Gaillard, 49 J. Arnhem 1 September. — Mevrouw J. W. F. Hardij, 44 J. Batavia 26 September. — Mevrouw H. W. Bake, Soerabaya 26 October. — Mevrouw Koster, Samarang 22 October.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
November.	8	Nederlandsche	Den Elshout	E. J. Bonjer	Batavia.
„	—	„	Dorothea Henriette	D. Smit	Banjermassing.
„	—	Nederl. Ind.	Voolkoos Seroer	Sech Abd. bin Osman Bahazoan	Samarang.
„	—	Nederlandsche	Welvaart	J. N. Mooi	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Talsum	H, A. Tholen	Uit zee terug.
„	—	„ „	Banda Balhair	Sech Oembarak bin Achmat Daheima	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
November.	5	Nederlandsche	Bulgerstein	B. Verhagen	Makasser.
„	6	„	Bommelerwaard	F. H. A Loos	Nederland via Panaroekan.
„	—	„	Kemanglen	W. Muller	id. „ Passoeroean.
„	—	„	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm,	id. „ „
„	—	„	Reijerwaard	W. J. Sablairoles	id. „ Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Bacht Mastora	Said Machmoot bin Aloewie	Banjermassing.
„	—	„ „	Soedul Barie	Sech Achmat bin Joesoop Ganam	id.
„	—	„ „	Stoomschip Palembang	W. A. J. Kuller	Batavia via Samarang.
„	7	„ „	Z. M. Stoomschip Balie	Luit. ter-zee 1 kl. J. H. van Capelle	Makasser.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Amerikaansche	Spitfire	J. W. Areij	Amsterdam	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Goede Verwachting	Van Lindonck	Nederland	„ „ „ „
„	Helena Constantia	R. M. Donema	Ter Bevrachting	„ „ „ „
„	Nederwaard	Kwakkelsteijn	Nederland	„ „ „ „
„	Welvaart	Mooi	Sumanap en Tjilatjap.	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Amerikaansche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „
Nederlandsche	Generaal Michiels	D. de Wilde	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	Hollandia	C. C. Ruige	„	„ „ „
„	Vier Gezusters	Bik	Onbepaald	B. Kopersmit & Co.
„	Nederland en Oranje	Rosier	Nederland	„ „ „ „
„	Japan	Muller	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Quatre Bras	F. B. Bondix	„	„ „ „ „ „ „
„	Nieuw Lekkerland	Hoffmann	Nederland	E. Ten Brinck & Co.
„	Scheveningen	Annokee	in reparatie	„ „ „ „ „
„	Neerlands Koningin	Geerting	„	„ „ „ „ „
„	Herman de Ruiter	Feijnt	Nederland	„ „ „ „ „
„	Buitenzorg	Ruhaak	„	„ „ „ „ „
„	den Elshout	E. T. Bonjer	„	„ „ „ „ „
„	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„	„ „ „ „ „
„	Agatha & Maria	W. B. van Zijp	Amsterdam	P. Kervel & Co.
„	Mentor	Duinker	„	„ „ „ „
Engelsche	Crouch Brothers	G. Crouch	Nederland	Hill Broekman & Co.
„	J. C. Ross	Ballard	Batavia	„ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. schip *Talsum*, bannelingen.— Met het Ned. schip *Dorothea Henriette*, drie Javanen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Bulgerstein*, koelies.— Met de Nederl. Ind. bark *Bacht Mastora*, Twee officieren en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren R. Mc Millan, J. D. Peters en fam., R. M. Cuningham van Alphen, J. Johnston, Z. M. en bannelingen.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

8 November. Het Engel. schip *Reullara*, gezagv. H. H. GIBBS, van Soerabaya; het Ned. schip, *Euterpe*, gezagv. A. KUIPERS, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

31 October. Het Ned. schip *Waalstroom*, gezag. P. W. B. MEIJINK, naar Nederland.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederl. schepen Janschouten, Krimpenerwaard, Doctrina et Amicitia, Ida Wilhelmina, Minister Pahud, Johannes Christiaan en Euterpe; het Engel. schip Reullara; de Ned. Ind. kotters Mad Mira en Krabbe.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteit wachtschip Batavia;

OORLOGSCHEPEN	Marion Macentyre,	Marten van Rossum,
Phoenix,	Meteor,	Welvaart,
Suriname,	Ida,	Volkoos Seroer.
Groningen,	Nieuw Lekkerland,	Dorothea Henriette,
Merwede,	Salma,	Den Elshout;
Sijlph,	Abbool Hassim,	DE BRIKKEN
Princes Amelia,	Quatre Bras,	So-Ootdin,
Java;	Java,	Risgil Hair,
DE SCHEPEN	Architect,	J. C. Ross,
Spitfire,	De Nederwaard,	Gruda,
De goede Verwachting,	Agatha en Maria,	Talsum;
Herschel,	Generaal Michiels,	DE SCHOENERS
Hollandia,	Scheveningen,	Sarie Tengaroong,
Vier Gezusters,	Crouch Brothers,	Carolina,
Japan,	Herman de Ruiter,	Coquette,
Alfulck;	Neerlands Koningin,	Srie Cheribon,
DE STOOMSCHEPEN	Helena Constantia,	Jupiter,
Batavia,	Buitenzorg,	Bingseeng,
Koningin der Nederlanden;	Nederland en Oranje,	Venus,
DE BARKEN	Mentor,	Komeij;
Fatal Ma-an,	Hing Goan,	DE KOTTERS
Louisa Jacoba Johanna,	Elmashoor Balhair,	Bil Madjiet,
Naim Balgijer,	Atidjadoor Rachman,	Nina,
	Witch,	Riengit.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 7den tot en met den 9den November 1859.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. bark *Hing Goan*, gezagv. INTJIK ALWIE, agent TAN BINDJANG.

750 picols kapas, 6 pikols koffij, 1 kist gez. eijeren en kleinigheden, TAN BINDJANG.

Van Batavia per het Ned. schip *Mentor*, gezagv. DUINKER, agenten P. KERVEL & Co.

20 balen zakken, 1 baal ijzer werk, 60 vaatjes boter, 2 kisten sarongs, P. KERVEL & Co.

Van Kaielie (Celebes) per de Ned. Ind. bark *Atiatool Rachman*, gez. SECH ALIE BIN ACHMAT BANSIER, agent Gezagvoerder.

70 krandj. tabak, 9 zakken cacao, 100 paarden en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Bilmadjiet*, gezagv. INTJIK ALIE, agent Gezagvoerder.

380 picols kapas, *f* 1500 aan zilvermunt, 2 picols koperwerk, 2 kisten lijnwaden en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Balie per het Engel. schip *Hena*, gezagv. LINGARD, agenten HILL BROKKMAN & Co.

12 picols ambalo, 6 kisten ruwe zijde, 180 picols rijst HILL BROEKMAN & Co.

Van Makassar per de Ned. Ind. bark *Elmashoor Balkaer*, gezagv. SAID MOHAMAT BIN ALWIE SEGAF, agent Gezagvoerder.

50 paarden, $17^{0}/_{100}$ picols was, *f* 1000 aan zilvermunt, 16 collies onbekend Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Nederland via Bezookie per het Ned. schip *E. W. van Dam van Isselt*, gezagv. J. C. KALM.

175 picols rotting, 450 picols tin N. H. M.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Reijerwaard*, gez. SABLAIROLLES.

800 picols tin, 3500 picols koffij, 200 picols rotting, N. H. M.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Backt Mastora*, gezagv. SAID MACHMOET ALHABASSIJ.

5 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, SAHAT.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Joedool Barie*, gezagv. SECH ACHMAT BIN IJOESOOP GANAM.

2 balen calicots, P. KERVEL & Co.

Naar Timorkoepang per de Ned. Ind. schoener *Coquette*, gezagv. VAN ZALINGEN.

12 vaatjes kruid, 2 kisten geweren, 100 kelders arak, 3 kisten kaijoe poetie olie en kleinigheden, NASH.

Naar Balie per de Bals. brik *Gruda*, gezagv. HABERBIER.
Ballast.

Naar Batavia via Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv. KULLER.

1 schrijflessenaar, B. J. VAN ECK & Co; 19 kisten lijnwaden, 3 picols noten, MARGIE; 65 balen zw. verf, W. MATHIEU EBBS RUYS & Co.

Marktprijzen.

SUIKER *f* 16.—
KOFFIJ. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 125 à *f* 135.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 150 à *f* 175.—
KOEHUIDEN per picol.
ARAK per legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER). *f* 25.—
OLIE (KATJANG.) *f* 18.—
KADJANG MATTEK. *f* 7.—
ROTTING *f* 8½ à *f* 9.—
WISSELKOERS 103 %.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.